

Hälso- och sjukvårdsgemensamma resurser stab

Handläggare Peo Hermansson Chefläkare

Utbildningsdepartementet

Regeringskansliet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Externt Dnr. U2021/01369

Remissyttrande - Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven – aktivt stöd och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning (Dnr. U2021/01369)**Sammanfattande kommentarer till slutbetänkandet**

Region Gävleborg har erbjudits avge yttrande på remissen *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven – aktivt stöd och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning (SOU 2021:11)*. Då slutbetänkandets förslag och bedömningar inte avser regionernas uppdrag i sak har Region Gävleborg valt att endast lämna allmänna kommentarer till utredningens innehåll.

Region Gävleborg välkomnar betänkandet då sambandet är mycket starkt mellan elevens skolresultat och psykisk/fysisk hälsa såväl på kort sikt liksom även i ett livstidsperspektiv.

Att ge tydliga rekommendationer om lägsta nivå för EHV sammansättning och bemanningstal i förhållande till elevtal har som beskrivs i betänkandet sina för- och nackdelar men sammantaget bedömer Region Gävleborg det vara till stor nytta för elevhälsans fortsatta uppbyggnad med de föreslagna bemanningstalen som skall rapporteras på årsbasis. Dock ser regionen att dessa bör förstärkas påtagligt i socioekonomiskt utsatta skolområden.

Region Gävleborg saknar ett resonemang kring elever med svag begåvning (IK ca 70-85) som erfarenhetsmässigt har mycket svårt att uppnå kunskapsmålen trots det stöd som erbjuds i nuläget. Den gruppen kan identifieras som en klar riskgrupp för ökad ohälsa. Stöd som leder till ökad måluppfyllelse kan minska den hälsorisk. Region Gävleborg ser vidare att tillgång till integrerad skolgång i särskola/grundskola - gymnasium skulle kunna underlätta särskilt för den grupp som ligger nära men över gränsen för att få tillgång till särskolans resurser.

Region Gävleborg föreslår också en tydligare skrivning om att EHV (förutom det förebyggande hälsoarbetet) även skall medverka till elevens måluppfyllelse i samverkan med övrig skolpersonal och vårdnadshavare.

För individuella programmets elever föreslås ökad och helst daglig fysisk aktivitet som del i studieupplägget. Detta för att motverka negativa hälsovanor som är så vanliga i den gruppen och fysisk aktivitet kan dessutom bidra till förbättrad koncentration under teoretiska studiestunder och bidra till minskad rastlöshet och oro och även underlätta en normaliserad dygnsrytm.

Region Gävleborg välkomnar höjd kompetens hos elevassistenter genom utbildningsinsatser men ser en svårighet i att dessa ofta har kortvariga anställningar vilket kan försvåra ambitionen.

Många elever känner sig stigmatiserade av benämningen ”Särskola” varför Region Gävleborg välkomnar ett namnbyte. Ofta trivs eleverna alldeles utmärkt med undervisningen och skolformen i sig men en annan beteckning än ”sär-” skulle uppskattas av många elever.

Region Gävleborg instämmer i betänkandets resonemang kring att insatser skall ges i tid och att med nuvarande organisation ges insatser ofta för sent. Med anledning av detta vill Region Gävleborg rekommendera någon form av förstärkt omhändertagande inför skolstart. ESSENCE-inspirerade upplägg som finns i Gävleborg och ytterligare på ett par platser till i landet, har visat positiva resultat. Syftet är att förebygga bakslag i skolgången genom att kunna ge ett individriktat stöd redan innan skolstart.

Stödinsatser har ofta karaktären av kortvariga insatser trots behoven ofta är långvariga och för vissa elever kan stödbehovet kvarstå under hela skolgången. En långsiktighet i stödinsatser, som regelbundet utvärderas och bibehålls även vid byte av lärare, klass, stadium eller skola behöver betonas tydligare i betänkandet.

Region Gävleborg

Johan Kaarme
Hälso- och sjukvårdsdirektör